

GNR. 64 FORSÅ

Gården *Forså* ligger på vestsida av Tysfjorden. I nord går grensa mot *Kalvik*. I vest grenser gården mot *Langåsen* over Forsålitvannet. Grensa mot *Rørvik* i sør går ved Forsåelva og over Tykkskogen.

I følge O. Ryghs "Norske gårdsnavn" kan gårdsnavnet trolig utledes fra at *Forså* ligger ved en "faldende Aa".¹

Jordsmonnet i *Forså* består av mineraljord etter avleiringer på tidligere havbunn, og med innslag fra elveleiringer. I utmarka finnes store områder med organisk jod. Gården regnes derfor å ha middels høy bonitet.

En del av den gamle boligmassen på Forså. Foto: Isak K. Hassel

Forså i de eldste tider

Gården *Forså*, som ligger langs Tysfjordens vestre bredd, var en samisk rydningsgård fram til starten av 1600-tallet. Ved inngangen til det 17. århundret gikk alle gårdene i fjorden inn under finneodelsystemet, men i løpet av ti år flyttet de første nordmenn til.² Etter hvert som nordmenn overtok de samiske gårdene fikk eiendommene status som kongens eiendom. En av de første norskeskattelister ble nedtegnet i 1610. Denne oppgir at det var bosatt to norske gårdbrukere i Tysfjord. Den ene av dem av "Svend i Forsaa". Året etter hadde også "Niels i Forsaa" slått seg ned på gården. I 1617 og 1620 betalte husmann Svend 3 ort i skatt. I 1623 betalte Joen og Svend 3 ort hver i skatt. Fra 1626 ble de to husmennene avløst av en leilending, Erich

Amundsen. Fram til 1645 skattet han for 1 våg i Forså. Fra 1646 var gårds-drifta delt mellom Erich Amundsen og Anders Arentsen, som satt med ½ våg hver.

1600-tallet

Landkommisjonens arbeid for 1661 oppgir at *Forszaa* hadde ei landskyld på 4 pund. Kongens jord ble bygslet av Anders Aronsen. Ved matrikuleringa seks år senere var drifta av *Faarssaae* overtatt av Michel Nielsen. Her sådde han 4 tønner korn, holdt 5 kyr, 2 kalver 9 sauer, 4 geiter og 1 hest. Protokollen forteller også at jorda tilsynelatende hadde blitt oppdyrket av tidligere brukere, og at gården derfor ikke kunne tåle høyere landskyld. For bygselseddelen måtte Michel Nielsen årlig betale 1 pund i leidangskatt [krigsskatt], 8 skilling i kornskatt og 10 skilling i osteskatt.

1700-tallet

Fram mot 1700 ble *Forså* drevet av Olle Olsen og kona hans Aasele Joensdatter. Manntallet for 1701 lister ikke opp noen brukere på gården. Dette betyr ikke at *Forså* lå øde, men at Olle Olsen hadde gått bort. Manntallene i denne periodene hadde som funksjon å registrere tjenestedyktige menn. Kvinner utførte ikke militærtjeneste, og var derfor heller ikke tatt med i manntallet. Ekstraskattemanntallene fra 1711 til 1715 bekrefter at *Forså* ble drevet av Olle Olsens enke, Aasele Joensdatter. I 1711 betalte hun 1 ort i skoskatt, mens hun i 1713 og 1715 betalte henholdsvis 1 riksdaler 1 ort og 4 skilling i krigsstyr [krigsskatt]. I 1715 drev Aasele *Forså* sammen med "Hans Hansens enche", som betalte 8 skilling i krigsstyr. Hvem denne enken var vet vi ikke, men 1718 betalte hun 1 ort i dagskatt som eneste oppsitter på gården. Siste gang Hans Hansen enke ble omtalt var i futeregnskapet for Salten i 1720. "Enchen Faarsaae" var nå utarmet, og kunne ikke betale skatt. Det lå dermed i kortene at bygselen kom til å bli overført til en ny bruker.

På ledingsbergtinget, 1. juli 1722, ga fogd Randulf bygselsseddelen på 1 våg og 1 pund i *Forså* til Hans Iversen. For denne måtte han svare 6 riksdaler 2 ort og 16 skiling. Hans f. 1693, var sønn av Iver Olsen og Mette Iversdatter på Myklebostad i Tjelsund. Etter å ha mottatt bygselsseddelen for *Forså* giftet han seg med Dorthe Sophie Jacobsdatter Winther. Dorthe f. 1688, var datter av Jacob Winther i Tranøy på Senja. I *Forså* fikk paret barna Iver f. ca. 1725, Sivert f. ca. 1727, Anne Sofie f. Mette Margrethe, Jacob f. 1736, Nils f. 1736, Marit u.å. I sjøfinneskattemanntallet over Saltens fogderi for 1740 blir ikke *Forså* nevnt. Dette forteller oss at Hans Iversen og familien var de eneste brukerne av gården. På mange av nabogårdene var det bosatt samiske husmenn i utmarka, men så var altså ikke tilfelle her.

Fra ett til to bruk

Ved høsttinget 13. oktober 1758 ble halvparten av Hans Iversens bygsel i *Forså* overført til sønnen Jacob Hansen. Man fikk dermed et bruksmønster bestående av to oppsittere, en struktur som i stor grad skulle holde seg uendret fram til starten av det 20. århundret.

Manntallet over Lødingen fra 1762 forteller at de to brukene i *Forså* var bebodd av i alt fire personer. På det første bruket finner vi Iver Hansen, Dorthe Winther og tjenestejenta Sidsel Amundsatter. Jacob Hansen drev det andre bruket som ungar. Det tok likevel ikke mer en et par år før Jacob ble gift med Maren Andersdatter f. 1741, fra Hamarøy. I de påfølgende årene kom barna Dorthe Sophia f. 1765, Niels f. 1767, Anders f. 1768, og Martha Maria f. 1770, til verden.

Jacob Hansen fikk aldri oppleve alderdommen i *Forså*. I april 1773 gikk han bort i en alder av 36 år. Enka Maren Andersdatter giftet seg året etter begravelsen med Peder Jacobsen Winther f. 1748, som dermed ble ny oppsitter på gården. På høsttinget 15. oktober 1774 mottok han fogd Hejdes bygsel på 1 våg i

kongens gods *Forså*. Peders oppstart som gårdbruker i Tysfjord skulle bli alt annet enn konfliktfri.

Nabokonflikter

Etter å ha mottatt bygselsseddelen på *Forså* i 1774 tok det ikke mer enn et år før Peder Jacobsen havnet i sin første nabokonflikt. Tingboka forteller at: "18. oktober [1775] fremsto oppsitteren av gården *Forså* i Tysfjord, Peder Jacobsen, og beklaget at han så vel i henseende til den under hans gård henhørende brendevad og tømmerkog ofte hittindtil er blitt forarmet, da uvedkommende ofte uten hans vitende og vilje har forøvet en utillatelig skoghugst. Han skylder på naboene, og særlig på Iver Hansen Rørvik, som årlig har drevet sine kreaturer på den under gården liggende engslette, Tykkskogen kallet, skyldsatt for 1 pund fiskes leie, men ei har vært ham til minste nyttig siden han tiltrådte gården *Forså*, da Iver Hansen har hatt små kreaturer der gående vår til høst, uten minste tillatelse".³ Peder begjærte nå fredlysning av brensel- og tømmerkogen, engsletta Tykkskogen samt elva, som var skyldsatt til 1 pund på grunn av laksefiskeri og kvernbruk. Retten imøtekom Peders krav, og satte i gang arbeidet med å straffeforfølge de skyldige. Resultatet av dette arbeidet ble at Johannes Persen Sommerset, 7. juni 1780, ble dømt for å ha hugget 4 tylvter [48 stk] tømmer, alle fra *Forså*. Peder Jacobsens utpekte synder, Iver Hansen i *Rørvik*, gikk likevel fri, og nabokonflikten kunne dermed fortsette. På høsttinget i 1781 tok Peder saken mot Iver på nytt. Peder Christensen *Forså*, som var første vitne i saken, fortalte at: "han bor som husmann under gården *Forså*, og har i denne sommer vært i slåttarbeid hos ham [Peder Jacobsen]. Angående de av Iver Hansen Rørviks begangne fornærmelser, forklarte han at under gården *Forså* ligger en slåtteng i sønder side av elven, som adskiller samme fra selve gården, og har i forrige tider vært bebodd, men siden har lagt til gården *Forså* og skyldsatt for 1 pund fisk, under navn av

Tykkeskog. På dette slåtteng har Iver Hansen eller hans folk drevet kreaturene fra tidlig vår og siden fremdeles, så da vitnet med citanten skulle slå, var det ikke minste gress å få, og de måtte med uforrettet sak gå derfra. På dette slåtteng kunne det ellers avles noen lass høy. Vitnet hadde 2 ganger sett at Iver Hansens kreaturer ble drevet over gården Forsås beste muldebærmyr, og derved forårsaket citanten sådan skade at han ikke fikk en muldebær avlet av samme”.⁴ Paul Mikkelsen fra Forså vitnet at: ”han på 5. år har stått i tjeneste hos Peder Jacobsen Forså. Han så ikke da Iver Hansens kreaturer i sommer ble drevet over muldebærmyrene, men i de årringer han har stått i citantens tjeneste, har han sett at Iver Hansens kreaturer stedse har tilføyet citanten stor skade både på slåttemark og muldebærmyrer.⁵ Tingbøkene forteller gir oss ikke noe svar på sakens utfall, men fraværet av påfølgende saker forteller oss at nabokranglene mellom Forså- og Rørvikgården trolig opphørte.

Fram mot selveie

Fram mot slutten av århundret drev Peder Jacobsen *Forså* sammen med kona Maren Andersdatter og sine barn og stebarn. Da Peder gikk bort i 1797 ansvaret for drifta overført til det neste slektsleddet. Ved inngangen til det 19. århundret la staten gården ut for salg. En av kjøperne ble da Niels Jacobsen, sønn av Jacob Hansen og Maren Andersdatter.

FORSÅ

Gnr. 64 Bnr. 1

med 5,52 mark i skyld

Matr.nr. 145 L.nr. 239 / 240

med 1 daler 3 ort 4 skilling i skyld

Gammel skyld 1 våg og 2 pund

Gårdshistorie for Forså

Etter stefarens bortgang i 1797, overtok Niels Jacobsen et stadig større ansvar for drifta av lnr. 240 *Forså*. I 1799 giftet hans halvsøster, Jacobina Winther Pedersdatter

seg med Isak Gabrielsen f. 1774. 30. oktober 1999 kjøpte Niels og Isak *Forså* i fellesskap for 150 riksdaler. De to svogerne ble ikke sittende som eiere av gården i mer enn et år. 22. oktober 1800 ble eiendommen solgt til sogneprest Jacob Schytte for 180 riksdaler. Til tross for at gården var solgt, fortsatte Niels Jacobsen, Isak Gabrielsen og deres familier å drive *Forså* som leilendinger. Folketellinga for 1801 viser at de to husstandene i alt besto av ni personer. Ole Ericson og Martha Østensdatter var også bosatt på gården, og livnærte seg som husmenn.

Etter å ha sittet som eier av *Forså* i ett år, solgte sogneprest Schytte gården, inkl. Tykkskogen, til Willium Jacobsen Lind, den 18. desember 1801 for til sammen 199 riksdaler. Til tross for salget kom det ingen endringer på brukersida. 10. august 1802 utstedte madame Maren Marie Lind bygsel til Niels Jacobsen og Isak Gabrielsen. Etter Willum Jacobsen Linds bortgang, ble skjøtet på eiendommen overført til Jacob Willumsen Lind for 200 riksdaler. Skifteforhandlingene ble satt 31. desember 1802.

Forhandlingsprotokollen, som ble utarbeidet i forbindelse med matrikuleringen av Tysfjordgårdene i 1820, forteller at *Tycheskoug med Forsaae* var proprietærgods med to oppsittere, Klaus Monsen og Isak Gabrielsen. De to oppsitterne kunne så ½ rug, 3 tønner bygg, som ga 3 fold. Husdyrholdet var 2 hester, 6 kyr, 2 kalver og 24 småfe. Gården ble sagt å ha en tunglendt jordart, som var utsatt for frost. Skogen i *Forså* ga brensel og tømmeret kunne brukes til reparasjoner. Om sommeren sørget skogen også for et godt utmarksbeite for husdyrene. Spesielt for *Forså* var tilgangen på vann, som dannet grunnlag for mølledrift på gården. Med bekvem tilgang på fisk til bordhold ble eiendommen gitt proporsjonstallet 12, noe som rangerte den blant de beste gårdene i Tysfjord.

Brukerendringer - mot selveie

Etter Maren Marie Linds bortgang ble hennes eiendeler i *Forså* utlagt til enkemannen Jacob Lind for 102 spesidaler, 1. juli 1833. Lind fortsatte å byggle bort gården. Ettersom vi ikke finner noen nye bygselsedler må vi anta at Isak Gabrielsen og Klaus Monsen fortsatte som oppsittere. 4. april 1850 ble skifteforhandlingene i handelsmann Lind bo gjennomført, og Christopher Andreas Schjelderup ble gitt skjøtet på lnr. 239 og 240 for 900 spesidaler. Etter kontraktsinngåelsen ble Schjelderup den første selveieende gårdbruker i *Forså* siden Isak Gabrielsen og Nils Jacobsens ettårige eierskap fra 1799 til 1800.

Christopher Schjelderup f. 1828, var sønn av Willas Bind Schjelderup og Hardovikke Christine Hartvigsdatter i *Ulvik*. Fem år før kjøpet av *Forså* giftet Christopher seg med Anne Cathrine Krog f. 1830, fra Offersøy i Alstahaug. I løpet av de neste femten årene kom barna Villas f. 1851, Jensine Bergithe f. 1852, Helmine Kristine f. 1854, Jens Krog f. 1855, Sara Susanne f. 1857, Gerharda Bergithe f. 1859, Gerhard f. 1861, Øivind f. 1862 og Kristopher Andreas f. 1865, til verden.

1860-tallet

Herredsbeskrivelsen over Lødingen fra 1863 oppgir at lnr. 239 og 240, *Forsaa* (*Tykkeskog*) var eid og drevet av enkemadame Schjelderup. Gården hadde 53 mål åker og dyrket mark. Dette gjorde *Forså* til det nest største gårdsbruket i Tysfjord, bare overgått av Drag. Jorda ble i tillegg å dyrke høy, brukt til så 1 tønne korn og hele 15 tønner poteter. Schjelderup-familien var dermed de største potetprodusentene i fjorden. Utsæden av korn og poteter ga for øvrig 8 fold. For å skaffe tilstrekkelig med fôr til husdyrene ble det årlig høstet om lag 80 til 90 lass høy. Slik kunne man holde 1 hest, 6 kyr og 20 småfe. Om *Forså* blir det ellers notert at skogen var taksert til 30 spesidaler, og at Schjelderup-familiens mølle og sagbruk var taksert til 50 spesidaler.

I folketellinga for 1865 finner vi at gården besto av hovedbruket husmannsplassene ”Tyskeskoug” og ”Hustofte”. Enka Anne Schjelderup satt med ansvaret for det nest største gårdsbruket i Tysfjord, hvor husdyrbeholdningen besto av 2 hester, 7 kyr, 17 sauer og 1 gris. Her ble også sådd 1 ¼ tønne bygg og satt 20 tønner med poteter. For å holde hjulene i gang hadde Anne hyrt inn fire tjenestedrenger og tre tjenestejenter. Hun fikk også hjelp av sin eldste sønn, Villas, og fra sin mor, Gjertrud Krog. I 1865 besto husstanden av i alt 17 personer.

Husmannsplassen *Tykkskogen* ble i 1865 drevet av Søren Gabrielsen f. 1823, fra Botn. Han var gift med Kjerstin Marie Sørensdatter f. 1821, som kom fra Trondenes. I 1865 drev paret husmannsplassen med 1 ku, 4 sauer og en potetåker. Utenom gårdsdrifta måtte de to støtte seg til Sørenns innsats som fisker på havet. I husholdningen finner vi for øvrig pleiedattera Andrine Andreasdatter og den losjerende skomakeren Kornelius Kristensen.

Husmannsplassen *Hustoft* ble drevet av Ole Johan Olsen f. 1829, og kona Maren Stenersdatter f. 1833. I 1865 besto familien for øvrig av deres tre barn, Peder, Ingeborg og Oline, og hennes mor, Malene Hansdatter. Familien livnærte seg av jordbruk og fiske, hvor husdyrholdet besto av 1 ku og 3 sauer. Ole og Maren hadde også en potetåker på *Hustoft* hvor de satte 1 tønne med poteter.

Selv om Ole Olsen og Søren Gulbrandsen ble oppført som husmenn under *Forså* allerede i 1865, ble ikke husmannssedlene deres formelt utstedt før 16. september 1870.

Fram mot århundreskiftet

Enkemadame Anne Schjelderup satt med ansvaret for gårdsdrifta i *Forså* fram til starten av 1870-tallet. I 1874 giftet hennes eldste sønn, Villas f. 1851, seg med Ceselia Hedvig Vinter f. 1855, fra Hamarøy. Fra ekteskapsinngåelsen og over

de neste tjue årene bygslet Villas gården fra sin mor. Som leilending drev han både gårdbruket, sagbruket og fiske. Folketellinga for 1875 oppgir at *Forså* holdt 1 hest, 6 kyr, 20 småfe, 1 gris og 3 reisdyr. Det ble også sådd 2 ¼ tønne korn og 11 tønner poteter. I 1875 fødte Ceselia datteren Anne Kristine. Over de neste ti årene kom også Jacobine Karoline f. 1876, Kristoffer Andreas f. 1877, Johan Winther f. 1878, Sigurd f. 1880, Kristopher Andreas f. 1881, Aagot Magdalene f. 1883, Hildur f. 1884, og Cecilie Hedvig f. 1885, til verden. Barsedødeligheten var høy i denne perioden, og sykdommer kunne ramme hardt. Ved inngangen til 1900-tallet var kun to av de ni barna i live.

Fram mot århundreskiftet finner vi i kildene at Ole Olsen og Søren Gabrielsen opprettholdt drifta av husmannsplassene på *Husftoft* og i *Tykkskogen*. Etter århundreskiftet skulle husmannsplassene komme til å bli skilt ut som egne bruk under gnr. 64 *Forså*.

Etter Anne Schjelderups bortgang ble *Forså* lagt ut for salg. 26 juli 1895 mottok Jacob Lind i Kjøpsvik skjøte på gården for 2500,- kr. I de påfølgende åtte årene ble eiendommen bygslet av Hans Hansen f. 1850, fra Lødingen. Hans var gift med Elen Markussen f. 1860, fra Ibestad. Da familien flyttet til Tysfjord var Elen og Hans allerede foreldre til Olaf f. 1876, Hilda f. 1877, Lovise f. 1882, Berntine f. 1891, Alfred Emil Albin f. 1892, og Halfrid f. 1895. I de påfølgende årene kom også Margit Nikoline f. 1897, og Magnhild f. 1900, Hans f. 1902, og Hildur f. 1904, til verden.

1900-tallet

Ved folketellinga i 1900 drev Hans Hansen *Forså* som gårdbruker og sagbrukseier. I tillegg til kreaturhold og dyrking av korn og poteter, holdt familien høns på gården. Paret's eldste sønn, Olaf Hansen, var nå gift med Jenny Jakobsen, og livnærte seg som gårdarbeider hos faren. I tillegg til hovedbruket, besto gnr. 64 *Forså* av i alt fem husmannsplasser i 1900. *Tykkskogen*

ble drevet av Johan Nilsen f. 1865, og kona Hanna Olsen f. 1860. *Husftoft* ble drevet av Hans Mikalsen f. 1865, og Lovise Jørgensen f. 1863. De tre siste husmannsplassene gikk under navnet *Faarsaa*. Her var Karl Knutsen f. 1868, og Petrikke Andreassen f. 1872, og Sivert Sivertsen f. 1833, og Ane Knutsen f. 1845, og Nils Amundsen husmenn. Karl Knutsen livnærte seg og familien som fisker og husmann. Sivert Sivertsen hadde snekring som attåtnæring, mens Nils Amundsen primært arbeidet som skomaker.

Selv om folketellinga for 1900 opplyser at Hans Hansen var selveier i *Forså*, finner vi i panteboka at salget ikke ble gjennomført i 1903. 7. januar dette året solgte Jacob Lind i Kjøpsvik skjøtet til Hans Hansen for 4000,- kr. Han satt dermed som eneste eier av den 5,52 mark store eiendommen.

Forså deles

11. juni 1904 ble *Tykkskogen* skilt ut som eget bruk, bnr. 2, med 0,46 mark i skyld. Ved skylddelinga sto eiendommen i Hans Hansens navn. Tre år senere ble den solgt til bruker Knut Hersevik for 1200 kr. Bnr. 1 *Forså* lå dermed tilbake med 5,06 mark i skyld. Ved folketellinga i 1910 besto husstanden på hovedbruket av ni personer. Hans og Elen livnærte seg nå primært som gårdbrukere. Det blir ikke gitt opplysninger om verken fiske, møllebruk eller sagbruk. Sammen med seg hadde paret de syv barna, som var i aldersskiktet 19 til 6 år. I 1910 finner vi også en husmannsfamilie under *Forså*. Dette var Sivert Sivertsen f. 1832, fra Støren og kona Ane Knutsen f. 1846, fra Lom. Paret livnærte seg av husdyrhold og fiske. På husmannsplassen *Husftoft* livnærte Hans Mikalsen og Lovise Jørgensen seg fremdeles av fiske og husdyrhold. I 1910 finner vi at paret hadde tre gjenlevende barn; Ottar 1887, Dagny Johanne f. 1891, og Andreas 1893, etter at Alfred Andreas f. 1896 hadde gått bort. I alt var det dermed bosatt 16 personer på bnr. 1 *Forså* dette året.

Utfordrende økonomiske tider

Etter å ha vært eier av *Forså* i ni år, gikk Hans Hansen bort i 1912. I hjemmelsbrevet på skiftet etter ham finner vi at eiendommen ble overført til enka Elen Serine Hansen for 3500,- kr mot panterettsutlegg til sønnen [Alfred] Albin for 1000,- og døtrene Bertine og Halfrid for henholdsvis 500,- og 250,- kr. Etter ektemannens bortgang ble de økonomiske utfordringene større for Elen, og perioden fram mot slutten av 1920-tallet ble spesielt tøff. 16. juli 1928 ble den tidligere husmannsplassen *Hustoft* skilt ut som eget bruk, bnr. 3, med 0,25 mark i skyld. Samme dato solgte Elen Hansen eiendommen til Erling Andreassen for 300,- kr. Oppstarten av en *Forså* Pelsdyrfarm A/S, i 1931 ga også utsikter til ei lysere økonomisk framtid. Pelsnæringa sørget for å skaffe familien ei årlig inntekt på 100,- kr gjennom utleie av 15 mål av eiendommen.

24. mai 1933 ble *Forså*-gården delt i to like store bruk, da bnr. 4 *Fossum* ble skilt ut med 2,40 mark i skyld. Eier av gården ble Hans Hansen f. 1902, Elen Hansens yngste sønn. Til tross for at Elen hadde klart å skaffe nye inntektskilder til gården, klarte hun ikke å forhindre at bnr. 1 og 4 ble begjært solgt ved tvangsauksjon.

En ny generasjon tar over

Tvangsauksjonen av *Forså* ble avholdt 11. mai 1934, og som ved de fleste tvangssalg i Tysfjord ble eiendommen kjøpt tilbake av den opprinnelige eieren. Elen Hansens sønn [Alfred] Albin Hansen overtok skjøtet på bnr. 1, mens Hans Hansen fortsatte som eier av *Fossum*. Albin ble gift med Anna Josefine Jensen f. 1898, i 1918. I de påfølgende årene kom barna; Agny Margot f. 1922, Alfred Anders f. 1923, Øystein f. 1925, Terje f. 1927, Terje f. 1929, Vilma f. 1930, Eli f. 1932, og Ingrid f. 1935, til verden.

Om den økonomiske framgangen som nå kom skyltes Albins overtakelse eller den generelle økonomiske framgangen skal vi ikke ta stilling til, men

etter hans inntredelse som eier opplevde *Forså* en merkbart økonomisk vekst. *Herleif Rørvik* forteller at Albin Hansen var den første til å kjøpe seg ei kulepenn da disse for ble allment tilgjengelige på 1940-tallet. Den gang kostet ei slik penn 75,- kr. Når vi vet at ei normal lønning på samme tid lå på 2,- kr pr. dag, skjønner vi at Albin fikk hjulene til å gå rundt på bnr. 1.

Den nyeste tid

Etter å ha tatt over hjemgården gjennomførte Albin Hansen en rekke skylddelingsforretninger i *Forså*. 10. juli 1937 ble bnr. 5 *Elvemo* skilt ut med 0,04 mark i skyld. 3. oktober 1939 ble tre nye eiendommer skilt ut da bnr. 6 *Furulund*, bnr. 7 *Skogly* og bnr. 8 *Solheim* ble skilt ut med henholdsvis 0,15, 0,12 og 0,10 mark i skyld. 11. oktober 1941 ble bnr. 14 *Torshaug* skilt ut med 0,15 mark i skyld. Matrikkelutkastet for 1950 forteller at Albin Hansen var eier og bruker av den nå 1,85 mark store eiendommen. Albin levde fram til desember 1986. Etter hans bortgang ble eiendommen solgt til Karine og Harald Kristiansen, som i 2009 fremdeles satt med skjøtet på bnr. 1 *Forså* i Tysfjord.

TYKKSKOGEN

Gnr. 64 Bnr. 2

med 0,46 mark i skyld

Bnr. 2 i *Forså*, *Tykkskogen*, var opprinnelig et eget gårdsbruk i kongens matrikkel. Fra 1645 til 1661 ble gården bygslet av Christen Ingebrigtsen. Her var han bosatt sammen med "hans quinde" og "en søn". I 1661 bygslet Christen Ingebrigtsen ½ våg i kongens gård *Tycheshoug*. Dette er siste gang vi hører om Christen i kildene. Ved matrikuleringa av Tysfjord-gårdene i 1667 lå gården øde. I manntallene mellom 1671 og 1678 finner vi at Michel Nielsen i *Forså* drev jorda i *Tykkskogen* som tilleggsjord. Fra jordeboka for 1684 til *General Jordebok* i 1689 vet vi at eiendommen lå øde. I 1743

ble *Tykkeskog* taksert til 1 pund. Det ble samtidig meldt at; ”Denne plass har i uminnelige tider lagt ganske øde, da der heller ikke er ringeste hus på den, og jorden er til ingen nytte.” Etter denne tid var gården å regne for underlagt *Forså*. Da Lnr. 240 *Forså* ble solgt til Nils Jacobsen og Isak Gabrielsen i 1799, fulgte lnr. 239 *Tykkskogen* med på kjøpet. I arbeidet med matriklene for både 1802 og 1818 var likevel gårdsnavnet *Tycheskoug* bevart.

Tykkskogen ble liggende som en husmannsplass under bnr. 1 i *Forså* fram til 11. juni 1904, da den ble skilt ut som eget bruk, bnr. 2, med 0,46 mark i skyld. Knut Hessevik ble eier av eiendommen fra 1908, da han betalte Hans Hansen 1200,- kr for skjøtet. Knut var gift med Allida Jørgensen f. 1875, fra Dverberg på Andøya. Paret fikk barna; Adolf f. 1893, Karen f. 1899, Mary f. 1901, Alis f. 1903, Alfred f. 1905, Henny f. 1907, og Ruth f. 1909. Etter Ruths fødsel gikk Knut Hessevik bort. Folketellinga for 1910 beretter at Allida livnærte seg og de syv barna som gårdbruker i *Tykkskogen*. Den eldste sønnen Adolf, som nå var 17 år gammel, hjalp moren med drifta, og arbeidet i tillegg på havet som fisker.

Allida giftet seg senere med kurator Berg. Sammen drev de *Tykkskogen* fram til 1. juli 1921, da eiendommen ble solgt til Nils Amundsen for 3300,- kr. Nils f. 1879, fra Bodin, drev gården sammen med kona Inga Amanda Paulsdatter f. 1890, fra *Hellemofjorden*. 23. juni 1928 solgte de *Tykkskogen* videre til Paul Andersen for 2500,- kr. Etter overtakelsen gikk Paul bort, og enka Marit Andersen solgte, over de neste to årene, de to halvdelene i gården til sogneprest Haldor Jensen for til sammen 2500,- kr. Fra 1936 overlot sognepresten *Tykkskogen* til sønnen Håkon Jensen. Etter ei skylddelingsforretning, avholdt 7. juli 1949, hvor bnr. 20 *Nergård* ble skilt ut med 0,23 mark i skyld, ble Håkon sittende igjen med den resterende halvparten av eiendommen. Frank A. Jenssen har vært eier av bnr. 2 *Tykkskogen* i *Forså* siden 1997.

Andre bruksdelinger

Bnr. 3 *Husfoft* ble skilt ut fra bnr. 1 den 1. juni 1928, med 0,25 mark i skyld. Gjennom store deler av 1800-tallet fungerte eiendommen som en husmannsplass under *Forså*. Første eier av bnr. 2 ble Erling Andreassen, som 23. juni 1928 kjøpte bruket fra Elen Hansen for 300,- kr. 18. januar 1949 ble bnr. 19 *Teigen* skilt ut med 0,12 mark i skyld. Siden 1972 har Torbjørn Andreassen vært eier av bnr. 3 *Husfoft* i *Forså*.

Bnr. 4 *Fossum* ble skilt ut fra bnr. 1, med 2,40 mark i skyld, 24. mai 1933. 17. september 1937 ble Hans Hansen *Forså* eier av gården etter å ha betalt 1450,- kr på auksjon. De mange påfølgende skylddelingene er et kjennetegn på Hansens eierskap. Fra 8. juni 1939 til 24. september 1954 ble bnr. 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 22 og 24 skilt ut med totalt 0,96 mark i skyld. Anne-Lise Andersen og Margit Bakkelund har vært eiere av bnr. 4 *Fossum* siden 1996.

Fra 1937 til 1997 ble det skilt ut 38 nye eiendommer i *Forså*. Dette var hovedsakelig hus og hyttetomter på 0,01 mark i skyld. I 2009 besto gnr. 64 *Forså* av i alt 42 underliggende bruksnummer.

SLEKTHISTORIE FOR
FORSÅ, FORSÅMARK,
HUSTOFT, TYKKESKOG
OG LANGÅSEN

(GNR. 64 OG 65)

Av Finn Rønnebu

1. Hans Iversen 21/2 1693 – 24/3 1769
(Myklebostad i Tjeldsund, foreldre: Iver
Olsen og Mette Nilsdtr) g. m. **Dorthe
Sophie Jacobsdtr Winther** ca 1688 – des.
1777 (Tranøy i Senja, far Jacob Winther).

1. Iver ca. 1725 (*Rørvik* 5) 2. Sivert ca
1727 (*Helland* 10) 3. Anne Sofie 4.
Mette Margrethe 5. Jacob 1736 (2) 6.
Nils 1736 – df 1769 7. Marit (*Botn* 5)

*Anne Sophie og Mette Margrethe til
Sørrkil i Hamarøy*

2. Jacob Hansen ca. 1737 - april 1773 (1)
g. m. **Maren Andersdtr** ca. 1741 - (Far:
Anders Svendsen, Hamarøy) (+ 3)

1. Dorthe Sophia Winther 19/10 1765 -
1837 2. Niels Winther 18/4 1767 (4)
3. Anders 1/10 1768- mai 1790 4. Martha
Maria Lund 10/11 1770

*Dorthe Sophia ble gift med Hans
Christensen fra Nordkil i Hamarøy.*

3. Peder Jacobsen Winther 1748 – 1797
(*Bogen* 16) g. g. m **Ingebor Rasmusdtr**
ca. 1720 – df 1774 (Far: Rasmus Pedersen,
Vargenes)

1. Rasmus 30/9 1754

g.b 1774 m. **Maren Andersdtr** ca. 1741-
(+1)

1. Marite 12/7 1774 - dså 2. Jacobia
Vinter 19/8 1777 (5) 3. Hans 29/8 1779-
apr. 1780
4. Jacob Winther 27/7 1781 (6)

4. Nils Winter Jacobsen 18/4 1767 – (2)
g. 31/12 1788 m. **Malene/Malen Olsdtr**
ca. 1761- apr 1803

1. Jacob 26/2 1789-dså 2. Ole 14/3 1790
(8) 3. Maren 5/8 1793

g.b) ca. 1804 m. **Ingebor Paulsdtr**

1. Per Winter 11/5 1805 2. NN 3. Lars
2/3 1813

5 Isaac Gabrielsen ca. 1774 - (far: Gabriel
Johannesen *) , g. 18/7 1799 m. **Jacobia
Pedersdtr** 19/8 1777- (3)

1. Rebecca 5/7 1802 2. Mathis Winter
19/5 1806 (*Fredagsvik* 2) 3. Peternilla
des. 1809
5. Et guttebarn dør 23/8 1818 (uå)

*Paret hadde trolig flere barn . * Gabriel er
hos sønnen i 1801 og dør i juni samme år.*

6. Jacob Peersen 1781 - (3) g. 9/9 1806
m. enken **Else Persdtr** * (Drag)

** Finner kun en Else Persdtr på Drag ,
første gang gift i 1735 og det er neppe
hennes Jacob gifter seg med , men kanskje.*

7. Cnut Jonassen ca. 1777 – 12/11 1836
(Sommerseth 4) g.30/5 1806 m **Ane Persdtr**

1. Christiana 10/6 1806 2. Pernilla 26/1 1809 3. Maren 10/6 1812 2. Jonas 14/1 1816 (*Botn* 26) 3. Helena 15/6 1822 4. Jacob Andreas 23/4 1825 5. Ole Andreas 1830 (*Hundholmen* 17)
6. Jente 1832 - dså

Familien bodde også i Bogen, Nevervik og Korsnes og Skogvoll.

8. Ole Nielsen *14/3 1790 – 14/9 1847 (4) g. m. **Johanna Ediasdtr** ca. 1788– 16/11 1857

1. Elias 3/5 1814 2. Nils Winther 27/10 1816 (*Tørnes* 27 B) 3. NN 4. Andreas ** 24/3 1822 5. Elisabeth Maria ca. 1825 (*Rørvik* 15) 6. Ole Johan ** 22/2 1829 (**28**) 7. Sofie Lavina 1/7 1834 (*Ytre Kjør* 11)

**Ifølge kildene begikk Ole selvdrap ved drukning. **To brødre, Andreas og Ole, fra Rørvik druknet i juli 1850. Aldersmessig stemmer det med alderen på disse 2 søsknene. Ole Nielsens familie bodde også i Rørvik etter noen år på Forså.*

9. Christopher Andreas Schelderup 30/6 1828 - 19/11 1865 (*Ulvik* 10) g. 19/7 1850 m. **Anne Christine Krog** ca. 1830 - (Offersø, far: Jens Krog)

1. Villas 28/6 1851 (**12**) 2. Jensine Bergithe 22/9 1852 * 3. Helmine Kristine 29/1 1854 ** 4. Jens Krog 6/8 1855 5. Sara Susanne 5/9 1857 6. Gerharda Bergithe 25/6 1859
7. Gerhard ca. 1861 8. Øvind ca. 1862
9. Kristopher Andreas 22/9 1865 - dså

Jensine giftet seg i 4/7 1872 m Peder Winther, Sørkil i Hamarøy. Helmine giftet seg 9/7 1876 m Johannes Knudsen, 28/11 1842, Voss, far: Knud Ragnvaldsen, se Ness 11.

Fam bor på Forså

10. Søren Gabrielsen ca. 1823/24- (*Botn* 19) g. 2/10 1859 m. **Kjerstin Marie Sørensdtr** (Trondenes, far: Søren Samuelsen) ca.1821-

11. Ole Johan Olsen 1829 - 13/1 1896 (8) g. m. **Maren Stenersdtr** ca. 1833 - (Skarstad, foeldre: Sten(er) Martinsen og Malene Hansdtr)

1. Peder Vinter 25/3 1859 -df 1875? 2. Ingeborg ca. 1861 3. Oline 30/6 1863 (*Helland* 48) 4. Sara Martine 13/5 1866 5. Johannes 25/8 1868 (*Helland* 55) 6. Isak Mathias 1/8 1872 (*Drag* 33) 7. Laurits Kristian 8/6 1874 8. Leonora Jørgine 21/1 1877

Fam bor på Hustoft

Leonora fikk datteren Oliva Marie (Andersen) 10/11 1902- 1967. Oliva bodde på Skillvassbakk i Hamarøy. Leonora emigrerte senere til Amerika. Laurits fikk sønnen Olav (Steinbakk) 30/9 1899- ca. 1960. Mor var Inga Cecilia Heggen fra Innhavet. Olav dro senere til Amerika.

12. Villads Bing Schjelderup 28/6 51- 18/3 1896 (9) g. a) ca. 1874 m. **Ceselia Hedvig Vinter** 1855 - df 1889 (Hamarøy)

1. Anne Kristine 20/8 1875 2. Jacobine Karoline 22/7 1876 3. Kristoffer Andreas 8/9 1877 – dså 4. Johan Winther 6/11 1878 – df 1900 5. Sigurd 16/3 1880- dså

6. Kristopher Andreas 3/5 1881 – 18/3 1896 7. Aagot Magdalene 3/4 1883 – 18/3 1896 8. Hildur 21/6 1884 – df 1900
9. Cecilie Hedvig 20/5 1885 - dså

g.b. 25/6 1889 m. (**Kornelia**) **Amalie Wikan** 1867- (Vikan i Trondenes, far: Kornellius Andreassen)

1. Sverre 30/5 1891 2. Johan 8/6 1894 – df 1900 3. Wilma Kristofa Bing 17/9 1895 – df 1900?

13. Nils Amundsen 1836 - (Lom i Gudbrandsdalen) g.m **Marit Hansdtr** 1834 - 2/4 1898 (Garmo i Lom)

1. Ivar 1859

Fam bor på Langåsen

14. Johan Nikolai Jentoft Nilsen 1865 – 29/8 1933 (*Kalvik* 16) g. 9/10 1891 m. **Hanna Olsen** 1870 - (Langvåg i Lød., far: Ole Frage Olsen)

1. Ragnar Alfred 26/12 1891 – 31/5 1930
2. Ingvald Sigurd 4/6 1994 - dså 3. Anna 27/2 1896 (*Ytre Kjær* 29) 4. Olga Helene 25/3 1898 – 18/6 1968 5. Nikoline Kornelia 11/9 1900 (*Ytre Kjær* 31) 6. Bernhard Mathias 13/6 1903 (*Helland* 64) 7. Elida Marie 16/4 1905 8. Asbjørg Leonarda Kristofa 1/5 1910 (*Bogen* 81)

Familien på Forså i 1900, senere husmenn i Strompvik under Ytre Kjær. Elida giftet seg i 1941 med Johan Ingvald Kristensen (1905) fra Bodin.

Fam bor i 1900 på Tykkeskog

15. Hans Matias Mikalsen 1865 - (Hamarøy, far:Mikal Hansen) g. 9/10 1890 m **Lovise Kristine Jørgensen** 1861/63 - (Trondenes, far: Jørgen Evertsen)

1. Ottar 1887 2. Dagny Johanne 16/7 1891 3. Andreas 1893 4. Alfred Andreas 15/6 1896 – df 1900

Fam bor på Hustoft i 1900

16. Karl Magnus Knutsen Vallan 1868 – (*Botn* 31)g. 11/10 1894 m. **Petrikke Andreassen** 1872- (Evenes i Ofoten, far: Andreas Kaspersen)

1. Eilert 1895 2. Kristine 24/7 1897 (*Skarberg* 28)

17. Hans Hansen 1850 (Lødingen) g.m. **Elen Markussen** 25/9 1860 – 27/4 1953 (Ibestad i Troms)

1. Olaf 1876 (**18**) 2. Hilda 1877 3. Lovise 1882 4. Berntine 27/7 1891 – 2/7 1973 5. Alfred Emil Albin 7/12 1892 (**23**) 6. Halfrid 29/3 1895 7. Margit Nikoline 1897 – 24/6 1923 8. Magnhild 17/6 1900 9. Hans f. 1902 10. Hildur f. 1904

Hilda blir mor til Birger Kareilus 2/5 1901. Far Oluf Olsen. (Helland 34). Halfrid gifter seg i 1926 med Karl Bakken (1896) fra Buksnes i Vesterålen. Magnhild gifter seg i 1926 med Erling Reidar Andreassen (1894) fra Harstad. Olaf er født i Måsøy i Finnmark. Hilda t.o.m Margit er født i Hadsel, mens Magnhild er født i Tysfjord.

18. Olaf Hansen 1876 - (17) g. m **Jenny Jacobsen** 1875- (Sortland)

19. Sivert Sivertsen 3/7 1833 – 25/5 1926 (Støren) g. m **Ane Knutsen** ca. 1843 – 6/2 1930 (Lom)

1. Ragnhild 30/4 1879 – 20/8 1898

20. Anders Johnsen ca. 1869- (Folda) g. m. **Inga Andersen** 1872-

1. Andreas 1897 (Folda) 2. Amund Martin 13/8 1899 3. Nils Peder Ingvald 23/2 1902 4. Karl Olai 1/4 1904 5. Ragna Sofie 29/3 1907 6. Johan Albert 1/11 1909

Fam bor i 1900 på Langåsen

21. John Peder Johnsen 1871 (1861) - (Folda) g. m **Synnøve Inger Pedersen** 1877 – 13/12 1965 (*Helmofjorden* 89)

1. Anders Peder 31/3 1899 (26) 2. Nils Martin 28/5 1901- 2/1 1902 3. Inga Petrine Susanna 28/4 1903 4. Elen Kristine 19/3 1906 6. Martin Nikolai 23/7 1908 – 11/6 1909 7. Nils Kornelius 15/12 1913 – 5/9 1969

Inga ble mor til Selma Amine Kristine 11/3 1928. Far John Knutsen. (Helmofjorden 103)

22. Nils Amundsen 1879 – (Bodin) g. 1916 m. **Inga Amanda Paulsdtr** 1890 – 2/6 1970 (*Helmofjorden* 94)

1. Petra 17/7 1917 – 5/3 1938 2. Inga Lovise 27/3 1919 – 22/4 1935 3. Kristine Amanda 14/6 1923 – 21/5 1924 4. Aasel Jensine 5/3 1926 5. Bjarne Arnold Nikolai 19/2 1928 6. Solbjørg Andrea Johanne 14/10 1929 – 6/11 1949

23. Alfred Albin Hansen 1892 – 17/12 1986 (17) g. 30/11 1918 m. **Anna Josefine Begitte Jensen** 26/9 1898 - (*Losvik* 20)

1. 2. Agny Margot 17/7 1922 (28) 3. Alfred Anders 30/12 1923 (30) 4. Øystein 13/9 1925 5. Terje 7/5 1927 – dså 6. Terje 6/2 1929 7. Vilma 12/10 1930 8. Eli 26/5 1932 9. Ingrid 17/5 1935

Ingrid giftet seg i 1960 med Per Bråthen (1930) fra Hurum. Øystein giftet seg i 1955 med Gunnvor Kristine Myrvang (1928) fra Nesset i Romsdal.

24. Olav Strømsnes 19/5 1901 – (Gimsøy, far: Kasper Jensen) g. 1931 m. **Magnhild Marie Liland Johansen** 14/6 1910 – (Vågan, far: far: Magnus Johansen Liland)

1. Kirsten Katrine 17/3 1932 2. Gerda Johanne 31/8 1935 3. Arna Julie Ruth 17/1 1938

25. Hans Egil Hansen Forsaa 23/5 1902 – (far: Hans Martin Hansen) (17?) g. 1932 m. **Linda Agnethe Jensen** 14/4 1904 – (Tranøy, far: Ole Pedersen)

1. Margit 24/7 1933 (29) 2. Dagfinn 15/5 1935 4. Anne Elise 24/12 1936 5. Egil Ludolf 14/9 1938

26. Anders Peder Johnsen 1899 – 24/12 1989 (21) g. 9/6 1937 m. **Anna Emma Eriksen** 1908 – 6/5 1973 (*Gressvik* 6)

1. John Sevald Peder 14/3 1938 2. Einar Kåre Paul 24/11 1940 (31) 3. Karine Ingrid Elise 9/12 1942 4. Paul Karl Andreas 31/7 1944 (*Kjøpsvik* 380) 5. Astrid Marie Gerd 12/2 1947 6. Synnøve Hilbjørg Irene 18/3 1949 (*Kjøpsvik* 414)

John Sevald giftet seg i 1962 med Karen Eriksen (Gressvik 7). De flyttet til Narvik. Astrid giftet seg i 1969 med Harald Ben Haraldsen (Kjøpsvik135) Paret flyttet til Ballangen. Karine giftet seg i 1980 med Harald Arthur Kristiansen (1939) fra Hamarøy.

SLUTTNOTER:

¹ Rygh, Oluf (1905): Norske Gaardnavne – Nordlands Amt.

² Nilsen, Alf Ragnar (2003): *Tysfjord inntil 1780 – jord og rettigheter.*

³ Tingbok for Hegstad og Tjelsund fjerding.

Bearbeidet av Hilgunn Pedersen

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

27. Johan Marthiussen 1900 – (*Botn* 44)

g. 29/9 1941 m. **Petra Magdalene**

Andersen 26/2 1915 – (*Grunnfjord* 30)

1. Jan Pareli 25/6 1934

28. Sverre Johan Hansen Helland 8/12

1913 – (Hamarøy, far: Julius Hansen) g.

1946 m. **Agny Margot Hansen** 1922 –

(23)

1. Solveig Annie 7/8 1945 2. Gunhild

Johanne 7/11 1947

29. Paul Fridtjof Bakkeland 14/4 1924 –

(Karlsøy, far: PederHenriksen) g. 27/6

1953 m. **Margit Forså** 1933 – (25)

1. Thor 16/8 1954

30. Alfred Forså 1923 – (23) g. 31/12

1955 m. **Else Marie Andreassen** 11/3

1935 – (Svolvær, foreldre: Magnhild og

Martin Andreassen)

31. Einar Johnsen Langås 1940 – (26) g.

16/3 1963 m. **Hanna Eriksen** 1941 –

(*Gressvik* 7)

1. Anne May 8/6 1963 2. Bernt 1965 3.

Eirin Kari June 14/6 1967 4. Hans Einar

21/12 1968 5. Frode Per 6/6 1971